

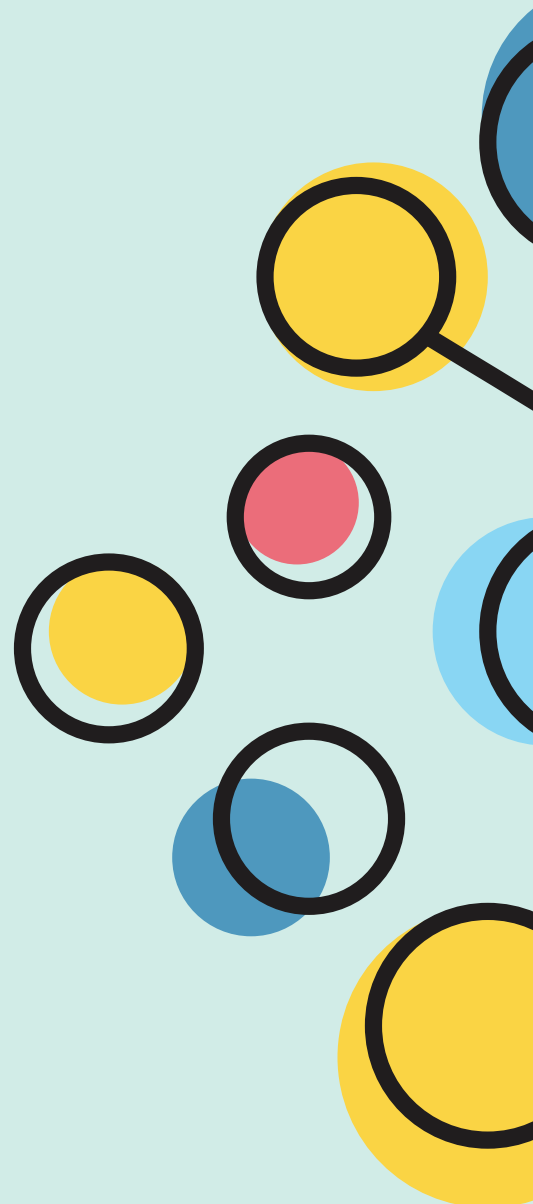
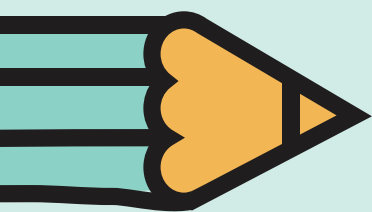
Foster Educational Inclusion
of Newly Arrived Migrant Children

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

*για την προώθηση της
εκπαιδευτικής ένταξης
των μεταναστών μαθητών*

Co-Funded by
the Erasmus+ Programme
of the European Union

Πλαίσιο προγράμματος:

Διάδοση και κλιμάκωση καλών πρακτικών για την προώθηση της εκπαιδευτικής ένταξης των νεοαφιχθέντων παιδιών μεταναστών FEINAMC6221545-EPP-1-2020-1-ES-EPPKA3-IPI-SOC-IN

Συγγραφείς και Επεξεργασία:

InteRed, CESIE, Sudwind, CARDET, and KMOP

Σχεδιασμός και διάταξη:

Helen Vrahimis

Ημερομηνία:

Ιανουάριος 2023

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Co-Funded by
the Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. [Project number: 621545-EPP-1-2020-1-ES-EPPKA3-IPI-SOC-IN]

1. Υπόβαθρο

Αυτές οι συστάσεις πολιτικής έχουν συνταχθεί στο πλαίσιο του έργου «Διάδοση και κλιμάκωση καλών πρακτικών για την προώθηση της εκπαιδευτικής ένταξης των νεοαφιχθέντων παιδιών μεταναστών» (FEINAMC)-621545-EPP-1-2020-1-ES-EPPKA3-IPI-SOC-IN και είναι το αποτέλεσμα της μάθησης που προκύπτει από την ανάπτυξή του, εκτός από το διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων με διάφορους φορείς που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική ένταξη των παιδιών μεταναστών στις πέντε χώρες όπου διεξήχθη το έργο: Αυστρία, Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία. Στόχος του έργου ήταν η αναπαραγωγή και η διάδοση καλών πρακτικών για την προώθηση της εκπαιδευτικής ένταξης των μεταναστών μαθητών- πιο συγκεκριμένα, ένα πρόγραμμα καθοδήγησης από συνομηλίκους και ένα εργαλείο αξιολόγησης της προηγούμενης μάθησης για τα παιδιά μεταναστών. Ως εκ τούτου, σχολεία συνεργάστηκαν επίσης στις πέντε χώρες που αναφέρθηκαν, με τις προτεινόμενες καλές πρακτικές να πραγματοποιούνται σε αυτά τα μέρη. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, η συμβολή και οι προτάσεις τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών χρησίμευσαν για τον εμπλουτισμό και την πλαisiώση των πρακτικών από κάθε χώρα, καθώς και για την ανάδειξη των προκλήσεων που παραμένουν για να εξασφαλιστεί η εκπαιδευτική ένταξη αυτών των παιδιών.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις στις πέντε χώρες με τις εκπαιδευτικές αρχές και τα ιδρύματα που είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση της εκπαιδευτικής ένταξης αυτών των μαθητών. Οι συναντήσεις, εκτός από την παρουσίαση των δύο μορφών καλών πρακτικών, αποτέλεσαν την ευκαιρία να καλλιεργηθούν χώροι ανταλλαγής και διαλόγου σχετικά με τις προόδους και τις προκλήσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν σε κάθε πλαίσιο, ώστε να διασφαλιστεί η εκπαιδευτική ένταξη των μεταναστών μαθητών.

Παρά τις προόδους σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στις χώρες όπου υλοποιήθηκε το έργο, παραμένουν σημαντικές προκλήσεις σε διάφορα επίπεδα και απαιτείται προβληματισμός και ανταλλαγή καλών πρακτικών για να συνεχιστεί η πρόοδος προς την εκπαιδευτική ένταξη.

Οι μετανάστες από τρίτες χώρες αντιπροσωπεύουν το 5,3% του πληθυσμού των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα στοιχεία της EUROSTAT από το 2021, ποσοστό που αυξάνεται κάθε χρόνο. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώνονται στο σχέδιο δράσης για την ένταξη και την ενσωμάτωση 2021-2027, οι γονείς του 10% των νέων ηλικίας 15 έως 34 ετών που έχουν γεννηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αλλοδαπής καταγωγής.

Οι πόλεμοι, οι συγκρούσεις, η αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης, η ζήτηση εργασίας και τώρα επιπλέον η δημογραφική μετάβαση και η παγκόσμια κλιματική αλλαγή αποτελούν παράγοντες ώθησης και έλξης που επηρεάζουν τη μετανάστευση. Επί του παρόντος αντιμετωπίζουμε μια μεταβαλλόμενη πραγματικότητα που δημιουργεί συνεχείς προκλήσεις

και απαιτεί από τις κυβερνήσεις ικανότητα ταχείας αντίδρασης για να διασφαλιστεί η πρόσβαση στα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των ανθρώπων και ο σεβασμός τους.

Από το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία, το 2022, περισσότεροι από τέσσερα εκατομμύρια άνθρωποι έχουν υποβάλει αίτηση για προστατευτικά μέτρα και άσυλο στην Ευρώπη. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι τα παιδιά από την Ουκρανία έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση και, ως εκ τούτου, ενσωματώνονται στις χώρες στις οποίες φθάνουν. Επιπλέον, έχουν αναφερθεί περιπτώσεις διακρίσεων στα σύνορα της Ουκρανίας σε βάρος μη Ουκρανών πολιτών, οι οποίοι επίσης διαφεύγουν από τον πόλεμο και αναζητούν προστασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι πολιτικές αντιμετώπισης του μεταναστευτικού φαινομένου πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη ότι η ένταξη καλύπτει διάφορους αλληλένδετους τομείς: οικονομικές και κοινωνικές

πολιτικές, πολιτικές υγείας, εκπαίδευση, νεολαία, πολιτισμός και αθλητισμός, όπως τονίζεται στο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ένταξη των νέων προσφύγων και μεταναστών μέσω της εκπαίδευσης.

Όπως τονίζουν τόσο το Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη και την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027 όσο και το Θεματικό Δελτίο: Ένταξη των νεαρών προσφύγων και μεταναστών μέσω της εκπαίδευσης, η ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί βασικό παράγοντα για να εξασφαλιστεί η ένταξη και η συμμετοχή των παιδιών και των νέων στην κοινωνία της άφιξης και για να αποτελέσει το σχολείο έναν προνομιακό χώρο από τον οποίο θα προωθηθεί η ένταξη των μαθητών και των οικογενειών τους.

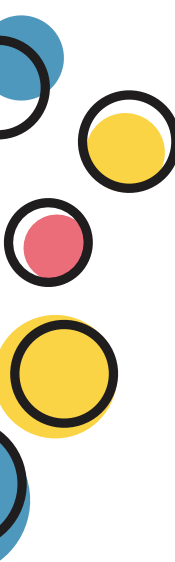
Η έκθεση Ευρυδίκη 2019 επαληθεύει ότι όταν η διαδικασία της ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα πραγματοποιείται σωστά, προωθεί την ολοκληρωμένη ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Ωστόσο, όπως αποτυπώνεται στην έκθεση αυτή, οι μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο έρχονται αντιμέτωποι με μια σειρά από προκλήσεις που μπορεί να επηρεάσουν τη μάθηση και την ανάπτυξή τους, υπογραμμίζοντας 1) ζητήματα που σχετίζονται με την πραγματική διαδικασία μετανάστευσης- 2) με το κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό πλαίσιο- 3) με τη συμμετοχή των μαθητών στην εκπαίδευση. Πράγματι, το μέσο ποσοστό των νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο που εγκαταλείπουν το σχολείο είναι 26%, σε αντίθεση με το 8,4% των εθνικών μαθητών.

2. Συστάσεις πολιτικής για την προώθηση της εκπαιδευτικής ένταξης των μεταναστών μαθητών

Οι εν λόγω συστάσεις πολιτικής απευθύνονται κυρίως στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ωστόσο, η συνεργασία και η δέσμευση άλλων βασικών παραγόντων του εκπαιδευτικού συστήματος από κάθε χώρα είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου.

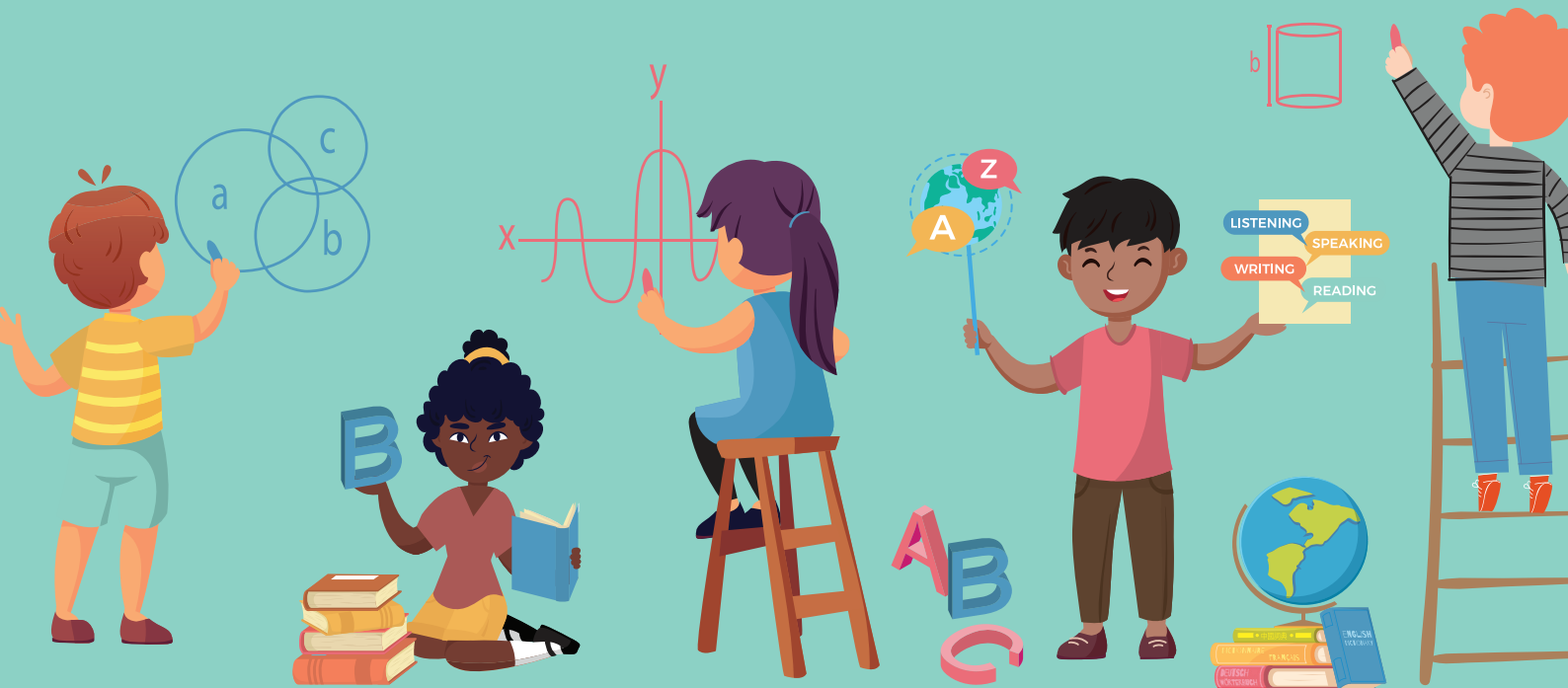
1. Από την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την ανάπτυξη του έργου, σε διάλογο με τους βασικούς φορείς, τις εκπαιδευτικές αρχές, το διδακτικό προσωπικό και τους διευθυντές των σχολείων, καθώς και με τους μαθητές, διατυπώνονται οι ακόλουθες συστάσεις για την αντιμετώπιση των βασικών πτυχών που μπορούν να ενισχύσουν και να προωθήσουν την εκπαιδευτική ένταξη των παιδιών μεταναστών:
2. Διατύπωση και ευθυγράμμιση του νομικού πλαισίου που ρυθμίζει την πρόσβαση στα βασικά δικαιώματα του μεταναστευτικού πληθυσμού. Για να διασφαλιστεί η πρόσβαση στην εκπαίδευση για τα παιδιά μεταναστών πρέπει να διασφαλίζονται και τα υπόλοιπα βασικά δικαιώματά τους και η απουσία αυτών των δικαιωμάτων θα εμπόδιζε την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση υπό ίσους όρους.
3. Ενίσχυση της συνεργασίας και της άρθρωσης μεταξύ των διαφόρων φορέων που παρέχουν υπηρεσίες ή διαθέτουν προγράμματα υποστήριξης και καθοδήγησης για τον μεταναστευτικό πληθυσμό. Αυτό απαιτεί μια σφαιρική θεώρηση, δεδομένου ότι πολλοί παράγοντες επηρεάζουν την εκπαιδευτική ένταξη των μεταναστών μαθητών. Για παράδειγμα, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των οικογενειών αποτελεί βασικό παράγοντα, αλλά η απάντηση δεν μπορεί να προέρχεται από τα εκπαιδευτικά κέντρα.

-
4. Ανάπτυξη εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την καταγγελία του δομικού ρατσισμού που έχει τις ρίζες του στις κοινωνίες μας και για να δοθεί ορατότητα στον εμπλουτισμό που επιφέρει ο μεταναστευτικός πληθυσμός σε διάφορα επίπεδα της κοινωνίας
 5. Εξασφάλιση επαρκών ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων προκειμένου να διασφαλίσουμε τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα των προγραμμάτων και των στρατηγικών που προωθούν την εκπαιδευτική ένταξη των παιδιών μεταναστών στα εκπαιδευτικά κέντρα.
 6. Ενθάρρυνση της συμμετοχής και τη δέσμευσης των ομάδων διοίκησης, ώστε να μπορούν να διασφαλίσουν την εφαρμογή και τη βιωσιμότητα των πρωτοβουλιών και των στρατηγικών που προωθούν την ένταξη των παιδιών μεταναστών στα σχολεία. Ενθάρρυνση ακόμη της δέσμευσης των εκπαιδευτικών και παροχή σε αυτούς επαρκών ανθρωπίνων και υλικών πόρων για τη δημιουργία, το συντονισμό και την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων.
 7. Εμπλοκή ολόκληρου του σχολείου στη διαδικασία υποδοχής στα σχολεία, καθώς είναι ζωτικής σημασίας για την ένταξη και τη συμμετοχή αυτών των μαθητών και της οικογένειάς τους στο σχολείο.
 8. Παροχή καταλλήλων εργαλείων αξιολόγησης της προγενέστερης μάθησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες συστάσεις:
 - Διερεύνηση της δυνατότητας διεξαγωγής μιας αρχικής αξιολόγησης της προγενέστερης μάθησης από την ομαδική και όχι την ατομική μεθοδολογία, με τη συμμετοχή και την ανταλλαγή τάξεων, δίνοντας έμφαση, όχι μόνο στη γνωστική μάθηση, αλλά έχοντας, επίσης, επίγνωση και προκαλώντας τις δεξιότητες των μαθητών. Στο γενικότερο πεδίο εφαρμογής της, η καινοτομία αυτή θα μπορούσε να ενδυναμώσει τους μαθητές.
 - Εστίαση της αρχικής αξιολόγησης των παιδιών στις κοινωνικό-συναισθηματικές πτυχές, πέρα από το ακαδημαϊκό πρόγραμμα.
 - Συμπερίληψη της μητρικής γλώσσας των νεοαφιχθέντων μαθητών και σεβασμός των πολιτισμικών διαφορών.
 - Ενσωμάτωση πτυχών όπως εικόνες και εικονίδια στο μαθησιακό υλικό και στις αξιολογήσεις που θα ευνοήσουν την ένταξη των νεοαφιχθέντων παιδιών.
 9. Ενσωμάτωση μεθοδολογιών όπως η καθοδήγηση από συνομηλίκους ως ραχοκοκαλιά βοήθειας και υποστήριξης μεταξύ των συνομηλίκων, η οποία επηρεάζει επίσης την αυτοεκτίμηση και την αυτοαντίληψη των μαθητών και έχει θετικό αντίκτυπο στη μάθησή τους.
 10. Ενίσχυση της συνεχής κατάρτισης των υφιστάμενων και των νέων εκπαιδευτικών, ώστε να είναι εφοδιασμένοι με τα εργαλεία και τις ικανότητες. Επιπλέον, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις αντιρατσιστικές και διαπολιτισμικές προσεγγίσεις.

www.feinamc.eu

Co-Funded by
the Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. [Project number: 621545-EPP-1-2020-1-ES-EPPKA3-IPI-SOC-IN]